

N:o 30/1943.

ning till Ålands landsting med förslag till land-
skapslag om uppskjutande av de landstingsmannaval,
vilka jämlikt landskapslagen den 27 februari 1943
skola förrättas år 1944, till år 1945.

Finlands Regering har uti proposition till Riksdagen av den 22 ok-
tober 1943 förelagt Riksdagen till antagande ett lagförslag om upp-
skjutande av riksdagsmannavalen, som bort äga rum år 1944, till år
1945, men förbleve det Republikens President obetaget att, därest för-
hållandena gäve därtill anledning, redan därförinnan förordna om för-
rättande av nya riksdagsmannaval. Uti propositionen framhålles bl.a.
såsom en orsak till ifrågavarande uppskov vara, att enär krigstill-
ståndet ännu består, det vore att befara, att en stor del av den tills-
dato icke återflyttade befolkningen ämen under instundande år fortfa-
rande kommer att vara bosatt utom hemkommunen, varför isynnerhet på
Viborgs läns område stora svårigheter skulle yppa sig för förrättande
av riksdagsmannaval under nästa år. Det största hindret för valen in-
kommande år säges likväl den omständigheten vara att, då krigstillstån-
det alltjämt fortgår, de flesta av dem, som äro i krigstjänst, såsom
värnpliktiga, reservister och lantvärnsmän samt jämväl arbetspliktiga,
icke hava någon möjlighet att deltaga i valet. Det vore obilligt och
i strid med anden i rikets statsförfattning att förrätta val under så-
dana förhållanden, då en stor del av de valberättigade vore förhindrad
att deltaga i desamma.

Regeringens proposition har ännu icke blivit slutligt behandlad, men

har Riksdagens grundlagsutskott, enligt vad landskapsnämnden ur tidningspressen erfarit, dock redan förordat propositionens antagande.

Med stöd av landskapslagen den 27 februari 1943 hava landstingsmannavalen i landskapet senast blivit uppskjutna till år 1944. Och enär Landstingets talman vid innevarande höstsessions öppnande framhållit nödvändigheten av att även landstingsmannavalen liksom riksdagsmannavalen uppskjutas till år 1945, har landskapsnämnden upptagit frågan till prövning. Enligt gällande landstingsordning hade landstingsmannaval bort förrättas redan den 15 juni 1940, enär den landstingsmannaperiod, som omfattade åren 1938, 1939 och 1940, utgick med utgången av sistnämnda år. Men till följd av förhållandenas tvång hava nämnda val allt fortfarande uppskjutits genom de för ändamålet tagna landskapslagarna av den 14 maj 1940, den 28 mars 1941, den 18 maj 1942 och den 27 februari 1943. Enligt sistnämnda landskapslag skulle valet försiggå den 15 juni 1944.

Det torde väl kunna framhållas teoretiska synpunkter för nyval till landstinget, men dessa kunna icke verka avgörande. Att förrätta landstingsmannaval medan kriget som bäst ännu rasar, torde i och för sig icke vara möjligt, om nämnda val skola ske i enlighet med gällande vallag samt på grundvalen av de medborgerliga fri- och rättigheterna. Kriget stiftar i denna sak som i så mycket annat sin egen lag, och kriget behärskar i detta nu så det politiska och ekonomiska livet, att det tvingar även vårt landskap att föga sig i sådant, som under fredstid icke skulle komma ifråga. Under dessa omständigheter finner landskapsnämnden nödvändigt, att landstingsmannavalen ytterliga-

Vad 623 623

re uppskjutas, och synes härutinnan tidpunkten böra tagas så kort som möjligt, eller till år 1945, varför landskapsnämnden uppgjort förslag till landskapslag om detta uppskov.

Alla här ovan nämnda landskapslagar innehålla stadgande om att de landstingsmän, vilkas verksamhetstid under mellantiden utgick, voro skyldiga att kvarstå i sina uppdrag, till dess landstingsmannavalen ägt rum och de nyvalda landstingsmännens mandat vidtagit. Samma stadgande synes böra intagas i landskapsnämndens förslag. Och emedan det på grund av valens uppskjutande är behöfligt att avvika från gällande stadganden rörande uppgörande av vallängder, bör jämväl ett stadgande angående denna omständighet intagas i den blivande landskapslagen, liksom i senaste landskapslag i ämnet.

På grund av vad här ovan framhållits förelägges Landstinget till antagande följande förslag till landskapslag:

"L a n d s k a p s l a g

om uppskjutande av de landstingsmannaval, vilka jämlikt landskapslagen den 27 februari 1943 skola förrättas år 1944, till år 1945.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas

1 §.

De i landstingsordningen för landskapet Åland, utfärdad den 7 maj 1923, och vallagen för landskapet Åland av den 20 augusti 1924 föreskrivna landstingsmannaval, vilka enligt nämnda vallag bort förrättas den 15 juni 1940, men i stöd av landskapslagen den 14 maj 1940 framskjutits till den 16 juni 1941 samt enligt landskapslagen den 28 mars 1941 uppskjutits till den 15 juni 1942 och jämlikt landskapslagen den 18 maj 1942 blivit uppskjutna till den 15 juni 1943 samt i enlighet

